

вателното ниво на родителите играе решаваща роля за училищното участие на децата и техния успех: семействата, в които родителите са с по-високо образование, отглеждат потомство, което получава по-високи образователни степени; по-ниската образованост у родителите води до по-ниска образованост у децата. Според изследване на Замфир (1993) по-важна роля играе добре образованата **майка**, докато Хатос се съсредоточава върху благотворното въздействие на **бащиното** образование в румънското общество¹¹³. Въпреки че в едно домакинство от патриархален тип, каквото е ромското, решаващата роля играе бащата, социолозите заключват, че **майката** е тази, която изгражда психо-физичните устои на потомците си, на базата на които се гради последващото им развитие; образованието на децата е функция на майчината способност да им въздейства. Това се потвърждава и от статистиката – 62.5% от ромите с висше образование имат **майка** с поне средно образование.¹¹⁴

За последните 15 години около стотина ромски младежи са получили или получават образование в чужбина, предимно благодарение на *Ромския образователен фонд* (Roma Education Fund), като голяма част от тях се обучават в *Централно-европейския университет* в Будапеща. Голяма част от възпитаниците на тези специалности са започнали работа в ромски неправителствени организации.

- „От международните донори значителен брой роми са обучени в *краткосрочни, средосрочни или университетски и следдипломни програми* от Фондация „Сорос“. В Будапеща има програми, отворени за роми по право, здравеопазване, политически науки. Определени НПО работят добре с обучението и образованието на роми: *Романи Крис, Импреуна (Заедно), Ромски ресурсен център* в Клуж. Те усвояват европейски фондове и инициират езикови или професионални обучения за роми.“ (Сорин Каче)

При оценката на въздействието на структурната интервенция в образованието на ромите в Румъния се вижда, че голяма част от завършилите висши училища роми работят в държавния сектор като чиновници, учители, военни или полицаи. 45% от ромите-възпитаници на ВУЗ са назначени в частни компании, румънски и международни. Въпреки това 11% от завършили студенти от етническата квота заемат длъжности, изискващи по-ниска от тяхната квалификация като касиер/продавач-консултант, оператор на компютър, рецепционист или детегледачка.

¹¹³ Duminić, G., Ivăsiuc, A. 2010, p.22–23. Авторите цитират: Hatos, A. *Impactul segregării și diferențierii asupra performanțelor școlare ale elevilor din clasele 10–12. O analiză multinivel*. (Въздействието на сегрегацията в училището върху постиженията на учениците от 10–12 клас. Анализ на няколко нива). *Calitatea vieții*, XIX, No 1–2, 2008, p. 141–158, p. 148.

¹¹⁴ Пак там: 55–58.